

ECOLOGISCHE QUICKSCAN

LANGE KLEIWEG 100

TE RIJSWIJK

ECOLOGISCHE QUICKSCAN

LANGE KLEIWEG 100

TE RIJSWIJK

Colofon

Opdrachtgever: Dhr. N.J. Olsthoorn
Lange Kleiweg 100
2288 GR Rijswijk

Adviesbureau: VanderHelm Milieubeheer B.V.
Nobelsingel 2
2652 XA Berkel en Rodenrijs
010 -249 24 60
info@vdhelm.nl www.vdhelm.nl

Projectfoto's: Dhr. J. van Bussel

Wijze van citeren: VanderHelm Milieubeheer B.V. (2021). OLR20210213 – ecologische quickscan Lange Kleiweg 100 te Rijswijk, d.d. 22 april 2021.

© VanderHelm Milieubeheer B.V.

Projectcode: OLR20210213

Verantwoording	Status / versie	Definitief, versie 1
	Datum	22 april 2021
Auteur	Dhr. J. van Bussel	
Kwaliteitscontrole	Mevr. J. van de Poel MSc.	
Vrijgave	Mevr. ing. K.E. Orie-Vreugdenhil	

INHOUDSOPGAVE

1 INLEIDING.....	4
1.1 AANLEIDING	4
1.2 DOELSTELLING	4
2 PROJECTGEBIED EN OMGEVING	5
2.1 HUIDIGE SITUATIE	5
2.2 TOEKOMSTIGE SITUATIE EN WERKZAAMHEDEN	6
3 TOETSING WERKZAAMHEDEN AAN WET NATUURBESCHERMING	7
3.1 BESCHERMDE SOORTEN	7
3.2 BESCHERMDE GEBIEDEN	12
3.3 BESCHERMDE HOUTOPSTANDEN	13
4 CONCLUSIES EN VERVOLGSTAPPEN	14
4.1 BESCHERMDE SOORTEN.....	14
4.2 BESCHERMDE GEBIEDEN	16
4.3 BESCHERMDE HOUTOPSTANDEN	16
4.4 AANBEVELINGEN	16
REFERENTIELIJST	17

BIJLAGEN

1. KWALITEITSBORGING EN VERANTWOORDING
2. REGIONALE SITUATIEKAART
3. FOTO'S TER PLAATSE

1 INLEIDING

VanderHelm Milieubeheer B.V. te Berkel en Rodenrijs heeft van dhr. N.J. Olsthoorn opdracht gekregen om een ecologische quickscan uit te voeren ter plaatse van Lange Kleiweg 100 te Rijswijk.

1.1 AANLEIDING

De voorgenomen werkzaamheden in het projectgebied vormen de aanleiding tot het uitvoeren van deze ecologische quickscan. De werkzaamheden bestaan uit de bouw van een nieuwe woning en het aanleggen van een nieuwe inrit en parkeerplaats. Tijdens de planvorming dient inzichtelijk te worden gemaakt of door de werkzaamheden een negatief effect kan ontstaan op beschermde flora en fauna, beschermde natuurgebieden en houtopstanden. Indien hier sprake van is dient te worden bepaald of deze negatieve effecten kunnen worden voorkomen en of er sprake is van een ontheffings- of meldingsplicht in het kader van de Wet natuurbescherming.

1.2 DOELSTELLING

Het doel van een ecologische quickscan is te bepalen of rekening dient te worden gehouden met de Wet natuurbescherming. Dit doel wordt opgesplitst in de volgende subdoelen.

- Het verkrijgen van inzicht in de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde flora- en fauna in of nabij het projectgebied en het verkrijgen van inzicht in de (mogelijke) effecten van de werkzaamheden op de eventueel aanwezige beschermde soorten.
- Het verkrijgen van inzicht in de aanwezigheid van beschermde natuurgebieden in of nabij het projectgebied en het al dan niet uitsluiten van effecten van de werkzaamheden op eventueel aanwezige beschermde natuurgebieden.
- Het verkrijgen van inzicht in de aanwezigheid van beschermde houtopstanden.

2 PROJECTGEBIED EN OMGEVING

2.1 HUIDIGE SITUATIE

Het projectgebied (gegevens projectgebied staan weergegeven in Tabel 1) bestaat uit de tuin van een monumentale woning aan de Lange Kleiweg 98 en 100. In de tuin staan diverse soorten tuinplanten- en struiken, hagen en een fruitboomgaard. Naast de woning ligt een parkeerplaats en staat een schuur. Het werkelijke werkgebied bestaat uit een deel van de fruitboomgaard, een haag, diverse struiken en een deel van een grasveld. De omgeving van het projectgebied bestaat uit een parkeerplaats en EventPlaza ten westen, snelweg de A4 ten noorden, het Elsenburgerbos ten oosten, Pasgeld ten oosten en zuiden, sportvelden en volkstuintencomplex ten zuiden van het projectgebied en spoortraject Delft-Rijswijk en het Wilhelminapark ten westen van het projectgebied.

De begrenzing van het projectgebied wordt weergegeven in Afbeelding 1. Voor de regionale ligging van het projectgebied wordt verwezen naar bijlage 2. Een fotografische weergave van het projectgebied is opgenomen in bijlage 3.

Tabel 1: Gegevens projectgebied

Projectgebied:	Lange Kleiweg 100
Straat:	Lange Kleiweg
Plaats:	Rijswijk
Gemeente:	Rijswijk
Provincie:	Zuid-Holland

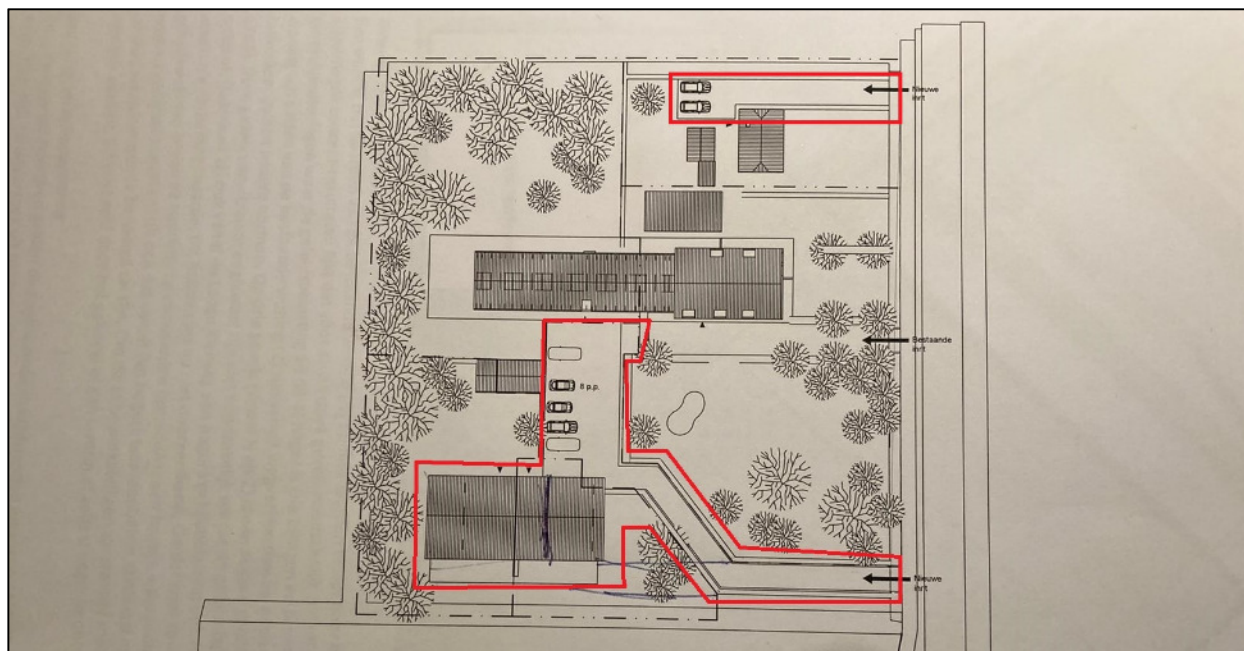

Afbeelding 1: Begrenzing projectgebied met een rode lijn en het werkgebied weergegeven met een blauwe lijn (Bron: Google Maps).

2.2 TOEKOMSTIGE SITUATIE EN WERKZAAMHEDEN

In het projectgebied wordt een nieuwe woning gerealiseerd met bijbehorende inrit en parkeerplaats (zuidelijk deel van het projectgebied). De bestaande parkeerplaats wordt hiervoor uitgebreid. Voor de realisatie van de woning worden mogelijk enkele fruitbomen gekapt. Daarnaast wordt een deel van de tuinvegetatie verwijderd om de inrit te kunnen realiseren. Ter hoogte van huisnummer 98 (noorden van het projectgebied) wordt een nieuwe inrit met een kleine parkeerplaats voor twee auto's gerealiseerd. Hiervoor wordt een deel van de bestaande tuinvegetatie verwijderd waaronder hoogstwaarschijnlijk drie fruitbomen.

In afbeelding 2 is weergegeven op welke locaties de werkzaamheden plaatsvinden.

Afbeelding 2: globale locaties van de werkzaamheden.

De planning van de werkzaamheden is tijdens de uitvoering van de ecologische quickscan niet bekend. Echter worden ten tijde van schrijven van onderhavige rapportage alle benodigde stukken en onderzoeken uitgevoerd waarna deze worden ingediend bij de gemeente voor een bestemmingsplanwijziging.

3 TOETSING WERKZAAMHEDEN AAN WET NATUURBESCHERMING

In Nederland wordt de bescherming van natuur geregeld met behulp van de Wet natuurbescherming. De Wet natuurbescherming omvat de bescherming van soorten (van nature in het wild voorkomende, inheemse, planten en dieren), de bescherming van gebieden (zoals bijvoorbeeld Natura 2000-gebied en belangrijke weidevogelgebieden) en de bescherming van houtopstanden. De volledige wettekst is te vinden op <https://wetten.overheid.nl/BWBR0037552/2020-01-01>.

In onderhavig hoofdstuk worden de werkzaamheden getoetst aan de Wet natuurbescherming, per type bescherming.

3.1 BESCHERMDE SOORTEN

De bescherming van soorten is onderverdeeld in drie categorieën: vogels, Europees beschermde soorten (Habitatrichtlijn bijlage IV, onderdeel a, het Verdrag van Bern bijlage II en het Verdrag van Bonn bijlage I) en nationaal beschermde soorten. Provincie Zuid-Holland heeft een aantal nationaal beschermde grondgebonden zoogdieren en amfibieën vrijgesteld van de verbodsbepalingen uit artikel 3.10, voor projecten in het kader van ruimtelijke ontwikkeling.

Om te bepalen welke beschermde soorten mogelijk aanwezig zijn in het projectgebied is in eerste instantie een bureaustudie uitgevoerd. Hierbij zijn verscheidene verspreidingsatlassen, verspreidingskaarten, de NDFF en jaarverslagen geraadpleegd. De informatie uit deze atlanten is niet altijd actueel en veelal op uurhok weergegeven (5 x 5 km). Hierdoor kunnen deze gegevens voor onderhavig projectgebied enkel als richtlijn worden toegepast en tijdens het veldbezoek worden getoetst. In de NDFF is binnen een straal van 3 kilometer gekeken naar de aanwezigheid van beschermde soorten. Deze afstand is in een dergelijk open gebied overbrugbaar voor een groot aantal beschermde soorten. Voor enkele soorten die grotere afstanden overbruggen is een ruimere afstand geraadpleegd.

Bij het selecteren van soorten die mogelijk voorkomen in het projectgebied is tevens rekening gehouden met het aanwezige biotoop (gebouw, boom, water, ect.) op basis van Google Maps.

Op 24 maart 2021 is door deskundig (zie bijlage 1 voor definitie) ecoloog: J. van Bussel een veldbezoek overdag uitgevoerd, waarbij de projectlocatie nauwkeurig, en de omgeving van het projectgebied globaal, is onderzocht. Hierbij wordt aanwezige biotoop specifiek in kaart gebracht

In

Tabel 2 zijn beschermde soorten weergegeven die op basis van het bureauonderzoek in het projectgebied kunnen worden verwacht. Op basis van het veldonderzoek zijn vervolgens de twee grijs inkleurde, rechter kolommen ingevuld.

Tabel 2: Verwachte beschermde flora – en faunasoorten in het projectgebied op basis van het bureau- en veldonderzoek.

Soort-groep	Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Beschermde status	Bron*	Aangetroffen (A), verwacht (V), uitgesloten (U).	Verwachte gebieds-functie#
Vogels	Inheemse vogels	<i>Aves</i>	Vogelrichtlijn	1, 2, 3, 4	A	V, F
	Huismus	<i>Passer domesticus</i>	Vogelrichtlijn, cat. 2	1, 3	U	n.v.t.
	Ransuil	<i>Asio otus</i>	Vogelrichtlijn, cat. 4	1, 2, 3, 4	U	n.v.t.
	Sperwer	<i>Accipiter nisus</i>	Vogelrichtlijn, cat. 4	1, 2, 3, 4	U	n.v.t.
	Boomkruiper	<i>Certhia brachydactyla</i>	Vogelrichtlijn, cat. 5	1, 2, 3, 4	V	V, F
	Ekster	<i>Pica pica</i>	Vogelrichtlijn, cat. 5	1, 2, 3, 4	V	F
	Groene specht	<i>Picus viridis</i>	Vogelrichtlijn, cat. 5	1, 2, 3, 4	V	F
	Grote bonte specht	<i>Dendrocopus major</i>	Vogelrichtlijn, cat. 5	1, 2, 3, 4	V	F
	Koolmees	<i>Parus major</i>	Vogelrichtlijn, cat. 5	1, 2, 3, 4	A	V, F
	Pimpelmees	<i>Cyanistes caeruleus</i>	Vogelrichtlijn, cat. 5	1, 2, 3, 4	V	V, F
	Spreeuw	<i>Sturnus vulgaris</i>	Vogelrichtlijn, cat. 5	1, 2, 3, 4	V	F

Soort- groep	Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Beschermde status	Bron*	Aangetroffen (A), verwacht (V), uitgesloten (U).	Verwachte gebieds- functie#
	Zwarte kraai	<i>Corvus corone</i>	Vogelrichtlijn, cat. 5	1, 2, 3, 4	V	F
	Oeverzwaluw	<i>Riparia riparia</i>	Vogelrichtlijn, cat. 5	1, 2, 3, 4	V^	V
Vleermuizen	Gewone dwergvleermuis	<i>Pipistrellus pipistrellus</i>	Europees beschermd	1, 2, 3, 4	V	V, F
	Ruige dwergvleermuis	<i>Pipistrellus nathusii</i>	Europees beschermd	1, 2, 3, 4	V	V, F
	Laatvlieger	<i>Eptesicus serotinus</i>	Europees beschermd	1, 3	V	V, F
	Rosse vleermuis	<i>Nyctalus noctula</i>	Europees beschermd	1, 2, 3, 4	V	F
	Watervleermuis	<i>Myotis daubentoni</i>	Europees beschermd	1, 2, 4	V	VI
Grondgebonden zoogdieren	Bosmuis	<i>Apodemus sylvaticus</i>	Vrijgesteld	1, 3	V	
	Bruine rat	<i>Rattus norvegicus</i>	Vrijgesteld	1, 2, 3, 4	V	
	Bunzing	<i>Mustela nutorius</i>	Vrijgesteld	1, 2, 3, 4	V	
	Egel	<i>Erinaceus europaeus</i>	Vrijgesteld	1, 3	V	
	Haas	<i>Lepus europaeus</i>	Vrijgesteld	1, 2, 3, 4	V	
	Hermelijn	<i>Mustela erminea</i>	Vrijgesteld	1, 2, 3, 4	V	
	Huisspitsmuis	<i>Crocidura russula</i>	Vrijgesteld	1, 3	V	
	Konijn	<i>Oryctolagus cuniculus</i>	Vrijgesteld	1, 2, 3, 4	V	
	Rosse woelmuis	<i>Clethrionomys glareolus</i>	Vrijgesteld	1, 3	V	
	Veldmuis	<i>Microtus arvalis</i>	Vrijgesteld	1, 3	V	
	Vos	<i>Vulpes vulpes</i>	Vrijgesteld	1, 2, 3, 4	V	
	Wezel	<i>Mustela nivalis</i>	Vrijgesteld	1, 3	V	
Amfibieën	Bastaardkikker	<i>Pelophylax klepton esculentus</i>	Vrijgesteld	1, 2, 3, 4	V	
	Bruine kikker	<i>Rana temporaria</i>	Vrijgesteld	1, 2, 3, 4	V	
	Gewone pad	<i>Bufo bufo</i>	Vrijgesteld	1, 2, 3, 4	V	
	Kleine watersalamander	<i>Lissotriton vulgaris</i>	Vrijgesteld	1, 2, 3, 4	V	

Legenda:

- Vogelrichtlijn: is van toepassing op alle inheemse vogels.
- Europees beschermd: deze soorten zijn opgenomen in de Habitatrichtlijn bijlage IV onderdeel a, het Verdrag van Bern bijlage II en het Verdrag van Bonn bijlage I.
- Vrijgesteld: deze soorten zijn opgenomen in bijlage A van de Wet natuurbescherming en vrijgesteld door provincie Zuid-Holland.
- Vogels, categorie 2: nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: roek, gierzwaluw en huismus);
- Vogels, categorie 4: nesten van vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (voorbeeld: boomvalk, buizerd en ransuil);
- Vogels, categorie 5: nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die over voldoende flexibiliteit beschikken om zich, als de broedplaats verloren is gegaan, elders te vestigen;

* Bron: 1 = verspreidingsatlas; 2 = www.telme.nl; 3 = inschatting op basis van biotoop (m.b.v. Google Maps); 4 = NDDF

= Gebiedsfunctie: V: voortplantingsplaats, rustplaats of nest; F: foeragegebied; VL: vliegroute. De gebiedsfunctie is alleen weergegeven voor streng beschermde soorten

^ = Oeverzwaluwen zijn tijdens het veldbezoek niet aangetroffen en worden in de huidige situatie niet verwacht. Deze soort kan zich echter wel vestigen in de toekomst, indien in de periode 1 maart t/m augustus grondhopen met steile hellingen aanwezig zijn.

Als aanvulling op de tabel is per soortgroep uitgewerkt welke (zwaar)beschermde soorten op basis van de bureaustudie binnen het projectgebied worden verwacht, dan wel kunnen worden uitgesloten. Voor alle verwachte soorten zijn de gebiedsfuncties en de beschermde elementen volgens de Wet natuurbescherming beschreven.

3.1.1 VOGELS

Jaarrond beschermde nesten - categorie 1 tot en met 4

Tijdens het locatiebezoek zijn geen jaarrond beschermde nesten aangetroffen van vogels uit categorie 1 tot en met 4.

De nesten uit categorie 1 tot en met 4 zijn jaarrond beschermd, middels artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming (Box 1), dus ook als het nest niet in gebruik is om te broeden.

Box 1: Artikel 3.1: Verbodsbepalingen Vogelrichtlijn.

Artikel 3.1 Vogelrichtlijn

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Huismussen (Vogelrichtlijn en categorie 2, uitgesloten)

Tijdens het veldbezoek zijn geen huismussen in het projectgebied en de omgeving waargenomen. De bestaande woning bevat wel dakpannen die geschikt zijn als broedlocatie voor huismussen. Dit pand blijft bestaan. Tevens zijn in diverse bronnen zoals de NDFF en waarneming.nl geen gegevens bekend die wijzen op de aanwezigheid van huismussen. Doordat de woning blijft bestaan evenals het grootste deel van het aanwezige groen in de directe omgeving van de bestaande woning, zullen eventueel aanwezige huismussen niet negatief worden beïnvloed door de geplande werkzaamheden.

Sperwer en ransuil (Vogelrichtlijn en categorie 4, uitgesloten)

De aanwezigheid van een sperwer- of ransuilnest kan worden uitgesloten omdat tijdens het veldbezoek geen nesten zijn vastgesteld. De sperwer en ransuil kunnen nesten gebruiken van andere vogels zoals ekster en zwarte kraai. Ook deze nesten zijn niet aangetroffen. Wanneer in de toekomst wel nesten aanwezig zijn van bijvoorbeeld ekster of zwarte kraai en deze niet door deze soorten in gebruik zijn, kunnen de ransuil en sperwer niet worden uitgesloten.

Jaarrond beschermde nesten categorie 5 – voldoende alternatief

Voor vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten uit categorie 5 (bijvoorbeeld koolmees, pimpelmees, ekster, zwarte kraai) biedt het projectgebied geschikt biotoop. In het projectgebied is tijdens het veldbezoek één kleine oude fruitboom aangetroffen met een holte laag bij de grond waarin een koolmees bezig was met de bouw van een nest (afbeelding 3 en 4). Daarnaast zijn aan de westrand van het projectgebied grote bomen aanwezig, waar de ekster, zwarte kraai, groene specht en grote bonte specht hun nest kunnen bouwen, echter zijn hier ten tijde van het veldbezoek geen nesten aangetroffen. Voor de boomkruiper zijn, behalve de holte waarin de koolmees is aangetroffen, geen geschikte bomen aanwezig die kunnen dienen als broedlocatie. Wel kan de boomkruiper broeden in de bestaande woning.

Afbeelding 3: oude fruitboom met nestholte van de koolmees.

Afbeelding 4: nestholte van de koolmees met nestmateriaal.

Voor oeverzwaluwen is in de huidige situatie geen geschikt habitat aanwezig. Deze vogels broeden in steile hellingen. Als grondhopen met een steile helling in het projectgebied (zoals voorbelasting) worden aangebracht bestaat in het broedseizoen de kans dat oeverzwaluwen gaan broeden in deze steile hellingen.

Vogelnesten uit categorie 5 zijn jaarrond beschermd, middels artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming (box 1), dus ook als het nest niet in gebruik is om te broeden. Voor jaarrond beschermde nesten uit categorie 5 geldt echter dat als in de omgeving voldoende alternatief aanwezig is, de nesten een gelijke beschermingsstatus hebben als niet-jaarrond beschermde nesten. In dit geval is voor alle aanwezige en te verwachten soorten voldoende alternatief in de omgeving en geldt de bescherming alleen wanneer een broedgeval aanwezig is. Alternatieven zijn aanwezig in het direct ten oosten gelegen Elsenburgerbos en direct ten westen gelegen Wilhelminapark. In dit bos en park zijn veel grote bomen aanwezig, die nestgelegenheid bieden aan de koolmees, pimpelmees, boomkruiper, ekster, zwarte kraai, grote bonte specht en groene specht.

Niet jaarrond beschermde nesten (algemene broedvogels)

In de bomen en struiken van het projectgebied worden niet-jaarrond beschermde nesten van vogels als houtduif, heggemus, merel, vink en roodborst verwacht. De nesten en functionele leefomgeving van deze soorten zijn beschermd middels artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming (Box 1).

Door de werkzaamheden uit te voeren tijdens het broedseizoen kunnen nesten in de bomen en struiken worden vernield en kunnen eieren en individuen worden beschadigd of gedood. Dit betreft een overtreding van artikel 3.1. Tijdens het voorjaar en de zomer is de kans op aanwezigheid van vogelnesten het grootst. Als in deze gevoelige periode wordt gewerkt dient rekening te worden gehouden met broedvogels en moeten eventueel maatregelen worden genomen om het doden van vogels en de vernieling en beschadiging van nesten en eieren te voorkomen.

Geadviseerd wordt om de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren zodat overtreding van de Wet natuurbescherming wordt voorkomen.

3.1.2 VLEERMUIZEN

Op basis van het bureauonderzoek worden de volgende vleermuizen verwacht binnen het projectgebied: gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, watervleermuis en rosse vleermuis (alle Habitatrichtlijn).

Alle in Nederland voorkomende vleermuizen, hun migratieroutes, voortplantingsplaatsen en rustplaatsen, zijn beschermd middels artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming (Box 2). De bebouwing, bomen en struiken in het projectgebied kunnen op diverse manieren een functie hebben voor vleermuizen.

Box 2: Artikel 3.5: Habitatrichtlijn.

Artikel 3.5 Habitatrichtlijn

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Voortplantingsplaatsen of rustplaatsen in bebouwing

De bestaande woning in het projectgebied kan op verschillende manieren dienen als voortplantings- en rustplaats voor gewone dwergvleermuis, laatvlieger en ruige dwergvleermuis. In de woning kunnen de vleermuizen verblijven onder de dakpannen en kantpannen. Echter doordat de woning behouden blijft zullen eventueel aanwezige verblijfplaatsen in de bestaande woning niet worden aangetast. Verder is in het projectgebied geen bebouwing aanwezig.

Wel kan de bouw van een nieuwe woning van negatieve invloed zijn op verblijfplaatsen in de omgeving van de werkzaamheden. Derhalve dient rekening te worden gehouden met verlichting tijdens de werkzaamheden. Indien binnen de actieve periode van vleermuizen tussen zonsondergang en zonsopkomst wordt gewerkt met verlichting die op de bestaande woning uitstraalt, zullen vleermuizen hierdoor worden verstoord. Dit betreft dit een overtreding van artikel 3.5 (Box 2).

Indien de werkzaamheden enkel overdag worden uitgevoerd, en er dus geen sprake is van verstoring door verlichting, dan kan een overtreding van artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming worden voorkomen.

Voortplantings- of rustplaatsen in bomen

Tijdens het veldbezoek is uitsluitend één holte aangetroffen in een oude fruitboom op circa 1 meter van de grond. Deze holte was reeds bezet door een koolmees (afbeelding 3 en 4) en doordat deze zo dicht bij de grond zit, ook niet geschikt voor vleermuizen. Verder zijn in het projectgebied geen holten of los schors waargenomen in de bomen, die kunnen dienen als voortplantings- en/of rustplaats voor vleermuizen. Derhalve kunnen verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen, zoals watervleermuis en rosse vleermuis, worden uitgesloten binnen onderhavig projectgebied.

Vliegroute en foerageergebied

Het projectgebied functioneert mogelijk als vliegroute en foerageergebied voor verschillende soorten vleermuizen (gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger en watervleermuis). In de omgeving zijn voldoende gelijkwaardige alternatieve vliegroutes en foerageergebieden aanwezig. Derhalve vormen de bomen en struiken in het projectgebied, en de watergang aan de rand van het projectgebied, geen essentieel onderdeel van de functionele leefomgeving van verblijfplaatsen van vleermuizen. Het kappen van de bomen zal dan ook niet leiden tot een overtreding van artikel 3.5, lid 4, van de Wet natuurbescherming (Box 2).

Mogelijk vliegen watervleermuizen sporadisch over de watergang aan de zuidzijde van de woning. Deze watergang blijft intact en hier zal geen nieuwe verlichting worden geplaatst of uitstralen op deze watergang. Alternatieve watergangen liggen tussen het aan het projectgebied grenzende sportpark en volkstuinencomplex de Schoffel en aan de zuidzijde van snelweg de A4. Daarnaast staan op het sportpark diverse bomenrijen die kunnen dienen als alternatieve vliegroute.

Wel geldt voor de mogelijk aanwezige vleermuizen de zorgplicht zoals opgenomen in artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming (Box 3). Dit houdt in dat foeragerende en langsvliegende vleermuizen niet onnodig mogen worden verstoord door verlichting.

Box 3: Artikel 1.11, Zorgplicht.

Artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming

1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura-2000 gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
 2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura-2000 gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:
 - a. dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel,
 - b. indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
 - c. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.
- Het eerste lid is niet van toepassing op handelen of nalaten in overeenstemming met het bij of krachtens deze wet of de Visserijwet 1963 bepaalde.

Te verwachten beschermd element per vleermuissoort

In Tabel 3 wordt per vleermuissoort weergegeven welk beschermd element verwacht wordt.

Tabel 3: Verwachte beschermde elementen per vleermuissoort

Soort	Type verblijfplaats				Vliegroute (niet essentieel)	Foerageer- gebied (niet essentieel)
	Zomer-	Kraam	Paar	Massa- winter		
Gewone dwergvleermuis	Ja*	Ja*	Ja*	Nee	Ja	Ja
Laatvlieger	Ja*	Ja*	Ja*	Nee	Ja	Ja
Rosse vleermuis	Nee	Nee	Nee	Nee	Ja	Ja
Ruige dwergvleermuis	Ja*	Nee	Ja*	Nee	Ja	Ja
Watervleermuis	Nee	Nee	Nee	Nee	Ja	Nee

*uitsluitend ter plaatse van de bestaande woning.

3.1.3 GRONDGEBONDEN ZOOGDIEREN

In het projectgebied worden enkel vrijgestelde zoogdieren zoals diverse muizensoorten, kleine marterachtigen, egel, haas, vos en bruine rat verwacht. Deze soorten worden beschermd middels de zorgplicht, artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming (Box 3). Dit houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht neemt voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.

3.1.4 AMFIBIEËN

In het projectgebied worden enkel vrijgestelde soorten zoals bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander verwacht. Deze soorten worden beschermd middels de zorgplicht, artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming (Box 3). Dit houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht neemt voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.

3.1.5 OVERIGE SOORTEN

Tijdens het locatiebezoek zijn geen beschermde (met uitzondering van de zorgplicht, zie Box 3) vaatplanten, reptielen, vissen, weekdieren, insecten, spinachtigen en kreeftachtigen waargenomen. Beschermde soorten binnen deze soortgroepen worden op basis van verspreiding en biotoop niet verwacht in het projectgebied.

3.2 BESCHERMDE GEBIEDEN

Aan de hand van gegevens van provincie Zuid-Holland en van het Ministerie van Economische Zaken is bepaald of beschermde natuurgebieden (Natura 2000-gebieden, Natuurnetwerk Nederland en belangrijk weidevogelgebied) aanwezig zijn in of nabij het projectgebied. Indien door de ingreep mogelijk een toename van stikstofuitstoot plaats vindt, zal worden bepaald of het nabijgelegen natuurgebied gevoelig is voor een toename van stikstof (effectenindicator, Alterra, 2006 - 2014). Voorts kan worden bepaald of het nodig is om een voortoets en/of stikstofdepositieberekening uit te voeren om te bepalen of sprake is van een mogelijk significant negatief effect op het beschermde natuurgebied.

Op 29 mei 2019 heeft de Raad van State vastgesteld dat het Programma Aanpak Stikstof (PAS) niet gebruikt mag worden als basis om toestemming te verlenen voor activiteiten die leiden tot een stikstoftoename ter plaatse van stikstofgevoelige habitattypen en soorten in Natura 2000-gebieden. De maximaal toegestane neerslag van stikstof in gevoelig Natura 2000-gebied is op het moment van schrijven 0,00 mol N/ha/j.

Het projectgebied maakt geen onderdeel uit van een natuurgebied dat beschermd wordt door de Wet natuurbescherming. Het dichtstbijzijnde beschermde Natura 2000-gebied is Westduinpark & Wapendal. Dit natuurgebied ligt op circa 7,6 kilometer ten noordwesten van het projectgebied. Dit gebied is gevoelig voor stikstofdepositie. Daarnaast ligt Solleveld & Kapittelduinen op 7,6 kilometer ten westen van het projectgebied. Ook dit gebied is gevoelig voor stikstofdepositie. Natura 2000-gebied Meijndel & Berkheide ligt op circa 8,3 kilometer ten noorden van het projectgebied. Ook dit gebied is gevoelig voor stikstofdepositie.

4 CONCLUSIES EN VERVOLGSTAPPEN

In onderhavig hoofdstuk zijn de conclusies van de ecologische quickscan opgenomen die is uitgevoerd ten behoeve van het project aan de Lange Kleiweg 98 en 100 te Rijswijk.

Uit de ecologische quickscan blijkt dat tijdens de uitvoering van de werkzaamheden rekening dient te worden gehouden met de Wet natuurbescherming. Hierbij is onderscheid gemaakt tussen beschermde soorten, beschermde gebieden en beschermde houtopstanden.

4.1 BESCHERMDE SOORTEN

Uit de ecologische quickscan blijkt dat, met uitzondering van algemene broedvogels, geen zwaarder beschermde soorten worden verwacht binnen het werkgebied (zie delen binnen blauwe omlijning in afbeelding 1).

Uit de ecologische quickscan blijkt dat de aanwezigheid van zwaarder beschermde soorten in het de bestaande woning niet kan worden uitgesloten. Echter kan verstoring van vleermuizen (gebruik van nachtelijke verlichting in de actieve periode van vleermuizen) worden voorkomen. Door niet tussen zonsondergang en zonsopkomst te werken of door het treffen van maatregelen die voorkomen dat verlichting op de bestaande woning schijnt, wordt een overtreding op de Wet natuurbescherming voorkomen.

Wanneer dit in geen geval mogelijk blijkt, dient in eerste instantie te worden bepaald of vleermuizen in de bestaande woning aanwezig zijn. Dit kan middels een soortgericht onderzoek die plaats dient te vinden tussen mei en september.

In Tabel 5 is opgenomen welke algemene soorten in het projectgebied worden verwacht en welke (mitigerende) maatregelen noodzakelijk zijn ten einde overtreding van de Wet natuurbescherming te voorkomen. Indien gewenst kunnen deze maatregelen worden opgenomen in een ecologisch werkprotocol, zodat de uitvoerders op locatie op de hoogte zijn van de te nemen maatregelen.

Tabel 5: Te nemen maatregelen teneinde overtreding van de Wet natuurbescherming te voorkomen, per soort(groep).

Soort(groep)	Verwacht (V) / aangetroffen (A): locatie	Mitigerende maatregelen
Oeverwaluw	V: bij uit te voeren grond- en graafwerkzaamheden	In de periode van 1 maart tot en met augustus dienen grondhopen met steile hellingen (zoals voorbelasting) in het projectgebied (of binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden) voorkomen te worden, zodat oeverwaluwen hier niet in gaan broeden. Steile wanden dienen te worden afgevlakt of afgedekt met bijvoorbeeld wegendoeck. Indien oeverwaluwen in het projectgebied broeden dient rekening te worden gehouden met het broedseizoen en dient door een deskundig ecoloog te worden bepaald of, op welke manier en wanneer de werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd zonder overtreding van de Wet natuurbescherming.
Algemene broedvogels en cat. 5 vogels (voldoende alternatief)	A + V: in (de omgeving van) het projectgebied	Geadviseerd wordt de werkzaamheden in eerste instantie uit te voeren buiten het broedseizoen. Enkel indien tijdens een controle, uitgevoerd door een deskundig ecoloog, blijkt dat in het projectgebied en de directe omgeving geen broedende vogels of nesten aanwezig zijn, kunnen werkzaamheden binnen het broedseizoen worden uitgevoerd. Het broedseizoen loopt globaal van maart tot en met augustus. De daadwerkelijke periode is afhankelijk van weersinvloeden en vogelsoorten die in het projectgebied worden verwacht. De duur van het broedseizoen dient te worden bepaald door een deskundig ecoloog. Indien algemene broedvogels in het projectgebied broeden dient rekening te worden gehouden met het broedseizoen en dient door een deskundig ecoloog te worden bepaald of, op welke manier en wanneer de werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd zonder overtreding van de Wet natuurbescherming.
Vleermuizen (geen essentiële elementen), algemene en vrijgestelde grondgebonden zoogdieren, amfibieën	A + V: in (de omgeving van) het projectgebied	Gedurende de werkzaamheden dient voldoende zorg in acht te worden genomen voor alle in het wild voorkomende flora en fauna. Aanwezige dieren moeten voldoende tijd krijgen om te kunnen vluchten. Lichtverstoring van vleermuizen in de nacht dient waar mogelijk te worden voorkomen. Indien men onverwachts strikt beschermde soorten aantreft dient direct een deskundig ecoloog te worden geraadpleegd om af te stemmen of, op welke manier en wanneer de werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd zonder overtreding van de Wet natuurbescherming. Bij twijfel over de aanwezigheid van een strikt beschermde soort wordt geadviseerd altijd de hulp van een deskundige in te schakelen.

4.2 BESCHERMDE GEBIEDEN

In Tabel 7 is met betrekking tot gebiedsbescherming weergegeven welke vervolgstappen noodzakelijk zijn.

Tabel 5: Beschermde gebiedtypes binnen het projectgebied en de bijbehorende vervolgstappen en/of maatregelen.

Beschermde gebieden	Vervolgstappen en te nemen maatregelen om overtreding Wet natuurbescherming te voorkomen
Natura 2000-gebied	Effecten op Natura 2000-gebied Westduinpark & Wapendal, Solleveld & Kapittelduinen en Meijndel & Berkheide kunnen op voorhand niet worden uitgesloten. In eerste aanleg is een stikstofdepositie-berekening nodig om te bepalen of effecten op het Natura 2000-gebied optreden. Indien uit de stikstofdepositie-berekening blijkt dat significant negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen niet kunnen worden uitgesloten dan dient een passende beoordeling opgesteld te worden. Op het moment van schrijven geldt dat, voor iedere ruimtelijke ontwikkeling die tot een toename van stikstofdepositie leidt ter plaatse van stikstofgevoelige habitattypen in Natura 2000-gebieden waarvan de kritische depositiewaarde wordt overschreden en waarvoor nog geen onherroepelijke natuurvergunning is verleend, een natuurvergunning (of verklaring van geen bedenkingen) moet worden aangevraagd.
Natuurnetwerk Nederland	Geen effecten te verwachten. Vervolgstappen zijn dan ook niet noodzakelijk.
Beschermde weidevogelgebied	Geen effecten te verwachten. Vervolgstappen zijn dan ook niet noodzakelijk.

4.3 BESCHERMDE HOUTOPSTANDEN

De bomen in het projectgebied maken geen deel uit van beschermde houtopstanden. Voor het kappen van de bomen is dan ook geen melding noodzakelijk in het kader van artikel 4.2 van de Wet natuurbescherming. Mogelijk dient voor het kappen van de bomen wel een omgevingsvergunning te worden aangevraagd bij gemeente Rijswijk.

4.4 AANBEVELINGEN

Ten behoeve van het werken conform de Wet natuurbescherming worden de volgende aanbevelingen gedaan (Tabel 4):

Tabel 4: Aanbevelingen.

Soort	Aanbeveling
Vogels categorie 2 (huismus, gierzwaluw), vogels categorie 5 en vleermuizen	Geadviseerd wordt om natuurinclusief te bouwen. Wanneer gewenst kunnen wij hierin adviseren.

REFERENTIELIJST

- Bij12 (2017) Kennisdocument Gewone Dwergvleermuis
- Bij12 (2017) Kennisdocument Huismus
- Bij12 (2017) Kennisdocument Rosse Vleermuis
- Bij12 (2017) Kennisdocument Ruige Dwergvleermuis
- Bij12 (2017) Kennisdocument Watervleermuis
- Broekmeyer, M.E.A. (redactie), (2006). *Effectenindicator Natura 2000-gebieden; achtergronden en verantwoording ecologische randvoorwaarden en storende factoren**. Wageningen, Alterra, Alterra-rapport 1375. *Ook de aanvullingen uit 2008, 2009 en 2014 zijn geraadpleegd.
- De Vlinderstichting. *Libellennet; alles over libellen*. <http://www.libellennet.nl/>
- De Vlinderstichting. *Vlindernet; alles over vlinders*. <http://www.vlindernet.nl/>
- Diepenbeek, A. van (1999). *Veldgids Diersporen. Sporen van gewervelde landdieren*. Uitgeverij KNNV.
- Koning, J. de; Broek, JW van den; Meyere, D. de & Bruens, H. (2009). *Dendrologie van de lage landen*. Uitgeverij KNNV.
- Lange, R., P. Twisk, A. van Winden & A. van Diepenbeek, *Zoogdieren van West-Europa*. 2^e druk 2003 VZZ. Uitgeverij KNNV.
- Lenders, H.J.R., C.C.H. Marijnissen en R.P.W.H. Felix (1993). *Waarnemen en herkennen van Amfibieën en Reptielen in het veld*. 4^e geheel herziene druk. RAVON.
- Meijden, R. van der (2004). *Heukels' Flora van Nederland*. 23^e druk. Uitgeverij Wolters-Noordhoff.
- Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie (2011) *Soortenstandaard Gewone dwergvleermuis - Pipistrellus pipistrellus*.
- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (1979). *Vogelrichtlijn. 79/409/EEG*.
- Nederlandse vereniging voor libellenstudie (2002). *Atlas van de Nederlandse libellen – Nederlandse fauna 4*. KNNV, EIS.
- Nationale Databank Flora en Fauna (2016), *NDFF Uitvoerportaal*.
- Nie, H.W. de (1996). *Atlas van de Nederlandse Zoetwatervissen*.
- Provincie Zuid-Holland (2016). *Besluit van Provinciale Staten van Zuid-Holland van 9 november 2016, tot vaststelling van de Verordening uitvoering Wet natuurbescherming Zuid-Holland, met nummer 6949*
- Provincie Zuid-Holland (2016), *Interactieve atlassen en kaarten*. <https://www.zuid-holland.nl/overons/feiten-cijfers/interactieve/>
- Rijksoverheid (2012). Versie 0.4. *Memorie van toelichting bij het voorstel van wet met regels ter bescherming van de natuur (Wet natuurbescherming)*
- Rijksoverheid (2016). *Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden. Stb-2016-34 ISSN 0920 – 2064 's-Gravenhage 2016. Wet van 16 december 2015, houdende regels ter bescherming van de Natuur (Wet natuurbescherming)*.
- SOVON Vogelonderzoek Nederland. <https://www.sovon.nl/>
- SOVON Vogelonderzoek Nederland 2018. *Vogelatlas van Nederland. Broedvogels, wintervogels en 40 jaar verandering*. Tweede druk, Kosmos Uitgevers, Utrecht/Antwerpen.
- SOVON Vogelonderzoek Nederland en Vogelbescherming Nederland (2005). *Rode Lijst van de Nederlandse broedvogels*. Tirion Uitgevers
- Stichting Reptielen Amfibieën Vissen Onderzoek Nederland (RAVON). <http://www.ravon.nl/>
- Stichting VeldOnderzoek Flora en Fauna (VOFF). *Waarnemingen van flora en fauna*. <https://www.telmeel.nl/?c=portal&m=telmeel>
- Sweco Nederland (2019). *Stikstofdepositie en woningbouwontwikkeling – Verkennend onderzoek naar de bijdrage van woningbouwontwikkeling aan de stikstofdepositie*. Kenmerk: SWNL0250596
- Zoogdiervereeniging. *Zoogdieratlas*. <http://www.zoogdiervereeniging.nl/zoogdieratlas>

BIJLAGE 1 KWALITEITSBORGING EN VERANTWOORDING

DESKUNDIGHEID

De uitvoerend ecologen voldoen aan ten minste één van de door het Ministerie van Economische Zaken genoemde voorwaarden en zijn daarmee gekwalificeerd als deskundige. Deze voorwaarden zijn vermeld in Box 4.

Box 4: Voorwaarden voor deskundigheid, Ministerie van Economische Zaken.

Het Ministerie verstaat onder een deskundige een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soortspecifieke ecologie. De ervaring en kennis dienen te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO-, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- op MBO niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Wet natuurbescherming, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of
- als ecooloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals een bureau welke is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals de Zoogdierverseniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied); en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of soortenbescherming.

VOLLEDIGHEID ONDERZOEK

De ecologische quickscan betreft een onderzoek naar onder andere de (mogelijk) aanwezige beschermde flora en fauna in en nabij het projectgebied. Het onderzoek is gebaseerd op een bureaustudie en een éénmalig veldbezoek. Voor een volledige inventarisatie van alle aanwezige flora en fauna ter plaatse van het projectgebied dient een soortgericht onderzoek te worden uitgevoerd wat veelal gebonden is aan bepaalde perioden in het jaar.

Uit een soortgericht onderzoek kan naar voren komen dat beschermde soorten aanwezig zijn en dat daarop een negatief effect ontstaat. Mitigerende en/of compenserende maatregelen zijn dan nodig en mogelijk dient een ontheffing te worden aangevraagd om de werkzaamheden te kunnen uitvoeren. Deze vervolgstappen zijn geen onderdeel van de ecologische quickscan.

KWALITEITSBORGING

VanderHelm Milieubeheer B.V. is lid van het 'Netwerk Groene Bureaus (NGB) - Brancheorganisatie voor kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging'. De werkzaamheden die door VanderHelm Milieubeheer B.V. worden uitgevoerd, zijn gebaseerd op de door de NGB vastgestelde gedragscode (versie juni 2008, aangevuld in februari 2010).

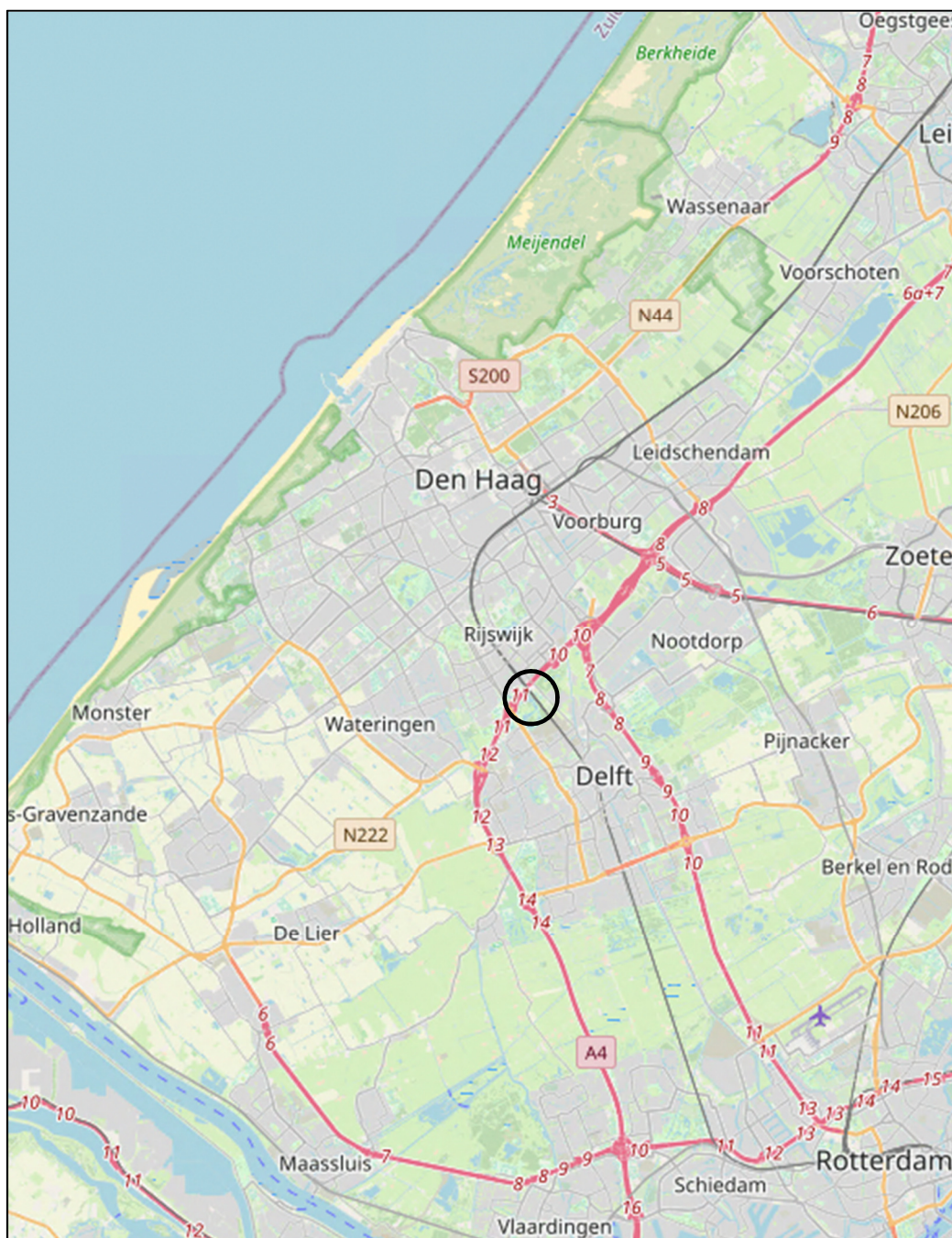
VanderHelm Milieubeheer B.V. is VCA** (versie 2008/05) gecertificeerd.

Onderhavig project is uitgevoerd in overeenstemming met het kwaliteitssysteem van VanderHelm Milieubeheer B.V.

VERANTWOORDING

VanderHelm Milieubeheer B.V. is een onafhankelijk adviesbureau en verklaart hierbij geen financiële of juridische belangen te hebben bij de uitkomst van het gevoerde onderzoek.

BIJLAGE 2 REGIONALE SITUATIEKAART PROJECTGEBIED

○ = Projectgebied

Bron: OpenStreetMap

BIJLAGE 3 FOTO'S TER PLAATSE

Foto 1: Open plek tussen de fruitbomen waar de nieuwe woning moet komen.

Foto 2: Locatie van aan te leggen inrit die aan gaat sluiten op de openbare weg.

Foto 3: Te verwijderen groen voor de nieuwe inrit (zuiden).

Foto 4: Te verwijderen groen voor de nieuwe inrit (noorden).